

Nr 37.

Av herr **Andersson, Anders**, om statsbidrag till avlöande av vissa befattningshavare vid ålderdomshem, sinnessjukanstalter och hem för kroniskt sjuka.

Genom lag om fattigvården den 14 juni 1918 ålades samtliga kommuner i riket att hava anstalt för mottagande av vårdbehövande understödstagare. Visserligen hade ett stort antal kommuner redan tidigare insett behovet av och inrättat anstalt för detta ändamål, men många av dessa anstalter behöfve avsevärt förändras och ombyggas för att vinna godkännande. Kommunerna hava härigenom så gott som undantagslöst åsamkats avsevärda kostnader, för vilka räntor och amorteringar under lång tid framåt komma att tynga budgeten. Härtill kommer den icke oväsentliga driftskostnaden, icke minst avlöningar för den kvalificerade personalen. Denna personal utgöres huvudsakligast av kvinnor, som för sin utbildning offrat, efter sina förhållanden, avsevärda belopp. Avlöning, anställningsvillkor och trygghet på ålderdomen stå dock icke i rimligt förhållande till utbildningskostnaden och det både fysiskt och psykiskt ansträngande arbetet. Sålunda förekommer att en redan förut allt för låg avlöning ytterligare sänkes under hot att eljest ett biträde — kanske det enda — skall indragas och att en föreståndarinna uppsäges från sin befattning då hon intjänat och begärt erhålla vid anställandet utlovat ålders-tillägg.

Den möjlighet, som beretts kommun och sammanslutning av kommuner att få befattning vid kommunal anstalt förenad med pensionsrätt i statens pensionsanstalt, har endast begagnats av ett mindretal.

Åtgärder, varigenom kommunernas kostnader för anstaltsvården i någon mån överflyttas på den mera bärkraftiga staten, på samma gång som den vid anstalterna anställda personalen får sina anställningsvillkor förbättrade, framstår därför som ett viktigt samhällsintresse.

Det sätt varpå avlönings- och pensionsförhållandena för folkskolans personal ordnats, bör i tillämpliga delar kunna tjäna som föredöme, även om statsbidraget till här omnämnda befattningshavare, såsom enbart kommunal-anställda, torde kunna hållas åtskilligt lägre än för lärarpersonalen bestämts. För att borttaga risken för befattningshavare att bliva uppsagd till avflyttning när ålderstilläggen skola börja utgå, böra dessa i vissa fall kunna få helt utgå av statsmedel.

Statsbidrag synes lämpligen böra utgå med två tredjedelar av de kontanta avlöningsförmånerna och begränsas till 800 kronor av grundlönen och 300

kronor av ålderstilläggen, dock att, i de fall ålderstilläggen sammanlagt icke överstiga detta belopp, de i sin helhet må utgå av statsmedel.

Såsom villkor för statsbidragets åtnjutande bör stadgas, att befattningshavaren, förutom vanliga naturaförmåner såsom fri kost, fri tvätt, fri möblerad bostad med belysning och uppvärmning, åtnjuter kontant grundlön om minst 900 kronor och slutavlöning efter 9 års väl vitsordad tjänstgöring minst 1,200 kronor, 1 månads semester årligen med bibehållen kontant avlöning och ersättning för under semestern avstådda naturaförmåner och att befattningen förenats med pensionsrätt i statens pensionsanstalt. Lämpligt torde även vara, att som villkor uppställa, att den befattningshavare för vilken statsbidrag sökes av den statliga tillsynsmyndigheten vitsordas kunna sköta befattningen på tillfredsställande sätt samt att i övrigt tillräcklig personal finnes anställd på huvudmannens bekostnad.

I anslutning till vad jag sålunda anfört får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta,

att kommun eller sammanslutning av kommuner, som med pensionsrätt i statens pensionsanstalt förenat befattning som husmoder, föreståndarinna och sjuksköterska vid ålderdomshem, sinnessjukanstalt och hem för kroniskt sjuka, skall äga åtnjuta statsbidrag med två tredjedelar av till sådan befattningshavare utgående kontanta löneförmåner, dock högst 800 kronor till grundlönen och 300 kronor till ålderstilläggen, men att statsbidraget till ålderstillägg må utgå med sistnämnda belopp även om dessa sammanlagt icke överstiga 300 kronor,

att som villkor för statsbidrags erhållande måtte fastställas vad i motiveringen här ovan anförts eller av Kungl. Maj:t kan anses erforderligt, samt

att riksdagen för ändamålet anvisar ett förslagsanslag å 500,000 kronor.

Stockholm den 18 januari 1935.

And. Andersson.
